

ในวงวิชาการ มีความเชื่อว่า การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม จะนำไปสู่การพัฒนาทางการเมือง และจะลดอิทธิพลของกลุ่มการเมืองดั้งเดิมไป และการเมืองจะกลายเป็นประชาธิปไตยในที่สุด ความเชื่อดังกล่าวนี้นี้ ดูเหมือนว่าจะขัดแย้งกับปรากฏการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะในกรณีการรัฐประหาร 19 กันยา การวิจัยนี้ ศึกษาและวิเคราะห์อิทธิพลทางการเมือง ของกลุ่มการเมืองดั้งเดิมที่เรียกว่า “อำมาตยาธิปไตย” ซึ่งในทางทฤษฎี อิทธิพลของกลุ่มการเมืองดังกล่าว น่าจะอ่อนตัวลงไป เนื่องจากว่า ประเทศไทยได้บรรลุถึงระดับของความทันสมัยไประดับหนึ่งแล้ว การศึกษาดังกล่าวนี้นี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการเติบโตของพลังทางการเมืองของกลุ่มต่างๆ ภายหลังปี 2535 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และความขัดแย้ง และการเผชิญหน้าของกลุ่มพลังทางการเมืองและเหตุผลที่นำไปสู่การรัฐประหาร 19 กันยายน 3) เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มของการเมืองไทยในอนาคต การศึกษานี้ ใช้ระเบียบวิธีทางด้านคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการวิเคราะห์ และแหล่งข้อมูลที่สำคัญมาจากสื่อสาธารณะ ที่ได้นำเสนอ และปรากฏในช่วงที่ดำเนินการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า อิทธิพลของกลุ่มอำมาตย์ ได้ถูกทำลายและอ่อนตัวลงมาก เมื่อการเมืองไทยได้ก้าวเข้าสู่ประชาธิปไตยเต็มใบ อย่างไรก็ตาม ผู้นำทหารในขณะนั้นกล่าวหาว่า การเมืองไทยเต็มไปด้วยการคอร์รัปชัน และเป็นอันตรายต่อสังคมไทย จึงนำไปสู่การรัฐประหาร ในปี 2534 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า อิทธิพลของกลุ่มอำมาตย์ในระบบการเมืองไทย ยังเข้มแข็งอยู่ อย่างไรก็ตาม การรัฐประหารในครั้งนี้ และความพยายามในการสืบทอดอำนาจ ได้ทำให้เกิดการตื่นตัวในทางการเมืองในหมู่ประชาชนอย่างกว้างขวาง การต่อต้านการสืบทอดอำนาจของกลุ่มผู้นำทหาร ได้นำไปสู่เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ เหตุการณ์ทางการเมืองในครั้งนี้ ได้นำไปสู่การวางรากฐานการปฏิรูปทางการเมืองไทย และการประกาศใช้รัฐธรรมนูญในปี 2540 รัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวนี้ ได้ขยายขอบเขตสิทธิพลเรือนในทางการเมืองอย่างมาก แต่ในขณะเดียวกัน รัฐธรรมนูญก็ได้ออกแบบไว้ให้นายกรัฐมนตรี มีอำนาจเข้มแข็ง เพื่อแก้ปัญหาความอ่อนแอของฝ่ายบริหาร อันเกิดจากการตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มย่อยทางการเมือง ในปี 2540 เศรษฐกิจของประเทศไทยได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากวิกฤติทางเศรษฐกิจ และในเหตุการณ์นี้ มีทุนไทยจำนวนหนึ่ง ได้รับความเสียหายอย่างมาก และในจำนวนนี้ ก็มีกลุ่มทุนของกลุ่มอำมาตย์รวมอยู่ด้วย ภายใต้บริบทเช่นนี้เอง ทักษิณ ซึ่งเป็นทุนที่ได้รับประโยชน์จากวิกฤติเศรษฐกิจ ได้ก่อตั้งพรรคการเมืองขึ้นมา ที่รู้จักนามพรรคไทยรักไทย พรรคการเมืองดังกล่าวนี้ ได้รับความนิยมน้อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในกลุ่มประชาชนรากหญ้า ในการเลือกตั้งทั่วไป ปี 2544 พรรคไทยรักไทยชนะการเลือกตั้งอย่างท่วมท้น และสามารถจัดตั้งรัฐบาลพรรคเดียว ซึ่งไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในการเมืองไทย อำนาจทางการเมืองที่เขาได้รับตามรัฐธรรมนูญปี 2540 ทำให้เขามีฐานะที่แข็งแกร่ง จนถูกกล่าวหาว่า เป็นเผด็จการรัฐสภา สถานะอันแข็งแกร่งของเขาได้ทำให้กลุ่มคู่แข่งทางการเมือง ทำทลาย ต่อต้านและในที่สุดนำไปสู่การรัฐประหาร อย่างไรก็ตาม การให้เหตุผลเพื่อสร้างความชอบธรรมในการรัฐประหาร ได้ขยายออกไปจากการคอร์รัปชัน รวมไปถึงการแทรกแซงองค์กรอิสระ และการกระทำที่ไม่เหมาะสมและไม่จงรักภักดีของรัฐบาล เนื่องจากว่าการรัฐประหารในครั้งนี้ นำโดยผู้นำของเหล่าทัพ และรัฐธรรมนูญที่ประกาศใช้ในปี 2550 ก็ได้ให้อำนาจแก่กลุ่มการเมืองที่ไม่ได้ผ่านการเลือกตั้ง จึงพิจารณาได้ว่า เป็นการหวนกลับมาอิทธิพลของอำมาตยาธิปไตยในการเมืองไทย

There has been a strong believe among politicians that democracy will be developed along with 'modernization' process. This assumption seems to contradict to phenomena in Thai politics, especially in case of the latest 19 September coup deta. This study examines the influence of a traditional political fraction known as bureaucratic polity in Thai politic, which by theory the influence of this fraction would have been decline. The objectives of this study are: 1) to study the evolution of fractions in Thai politics after the 1993 Black May, 2) to study the influence of political fraction called bureaucratic polity in Thai politics that has led to the 19 September coup deta. This study employed qualitative research method to obtain required data, which was based on sources from mass media available during the period of study.

This study found that the influence of the traditional fraction, the bureaucratic polity, had been challenged and declined when Thai politics stepped into a 'full democracy'. But the military leaders alleged that the full democracy resulted in the spur of corruptions, therefore the military leaders stepped into power by conducting coup deta in 1992. However, as Thailand had arrived at a considerable level of modernization, this coup deta aroused opposition from ranges of political fractions. An attempt of the bureaucratic polity to maintain their power led to the protest, finally resulted in the 1993 Black May. This event led a foundation to a reform of Thai politics, in which groups of people were actively participating, and this reform led to the proclaim of the 1997 Constitution Law. This law widened civil rights of people in politics. In addition, the Constitution Law also designed to enhance power of the Prime Minister, the head of the administrative body. In 1997, Thai economy was hit by the economic crisis, and this crisis badly affected the capital owners that some of them are side with the bureaucratic polity fraction.

In this context, Taksin a capital owner who gained benefit from the economic crisis, formed a political party called Thai Rak Thai. This party obtained a wide popularity, especially among the grassroots people. In 2001 election, his party won a majority vote and form a never-ever single party government. His power that conferred by the 1997 Constitution Law earn him a strong position, and was alleged to be a parliamentary dictatorship. His strong position has invited challenge and opposition from the opponent fractions and finally led to the latest 19 September coup deta. However, the reasons to justify the coup have expanded from the corruption, including the intervention to independent governance bodies and inappropriate and un-royalty actions of Taksin and his government. As this coup was led by military, and the 2007 Constitution Law gave power to non-election fractions, it is considered as a return of the bureaucratic polity in Thai politics.